Rocznik IV (1922) Września, sobota, dnia 15-go lipca 1922 Numer pojedyńczy 10 mk.

Orędownik Wrzesiński

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę prócz dni świątecznych

Nakład i druk A. Prądzyńskiego Odpowiedzialny za część nieurzędową Andrzej Prądzyński we Wrześni

Organ urzędowy na powiat Wrzesiński

ABONAMENT: (na poczcie lub w administracji) kwartalnie 300 mk. : miesięcznie 100 mk.

№ 82

OGŁOSZENIA: za miejsce jedno-łamowe jeden milimetr w wyż 10.— mk. Telefonu № 389

Dział urzędowy

Ponieważ prace przedwstępne jak pomiary, niwelacje i opracowanie projektów w celu przeprowadzenia na gruntach rolnych meljoracji oddawane były niejednokrotnie biurom prywatnym, zarządzam przeto, aby w przyszłości ze względów praktycznych, a w szczególności w ocenianiu, które grunta będą miały korzyści z projektowanej meljoracji, a zwane wewnętrzne odwodnienie lub nawodnienie, t. j. jeżeli oprócz projektu uregulowania głównych odpływów zamierzonem jest drenowanie pól odwodnienie lub nawodnienie przylegających łąk bocznemi rowkami — biura prywatne otrzymujące zlecenie wykonania prac przedwstępnych skomunikowały się w sprawie opracowania projektu, pod względem potrzeb rolnictwa z Wielkopolską Izbą Rolniczą.

Zatem biura prywatne są zobowiązane przedkładać Izbie Rolniczej rezultaty pomiarów, niwelacji itd. na manuałach w ołówku, którą ze swej strony zbada na miejscu, i określi grunta, które według jej zdania będą miały korzyści z zamierzonej meljoracji a które nie.

Koszta badania przez Izbę Rolniczą ponosi biuro prywatne albo interesowani właściciele gruntów.

Września, dnia 7 lipca 1922 r.

L. dz. 6158/22 II. **Starosta.** Charkiewicz.

Rozporządzenie

w przedmiocie taryfy opłat za oględziny bydła rzeźnego i mięsa na obszarze Województwa Poznańskiego

Rozporządzenie moje z dnia 16 listopada 1921 L. 6994/21 IV D., ogłoszone w Dzienniku Urzędowym № 487 z dnia 26 listopada 1921 poz. 889, zmieniam jak następuje:

Art. 1. Za zwyczajne oględziny jednej sztuki:

1. bydła rogatego wynoszą opłaty . . . . . 600,— mk.
2. cielęcia niżej 3 miesięcy opłaty . . . . . 180,— mk.
3. trzody chlewnej z trychinoskopją . . . . 390,— mk.
4. „ „ bez trychinoskopji . . . . 270,— mk.
   trychinoskopja . . . . 180,— mk.
5. psa, konia lub innego zwierzęcia jednego kopytnego . . . . 600,— mk.

Art. 2. Za każdy klm. drogi kołowej wynosi opłata . . . . 40,— mk.

Art. 7. Za uzupełniające oględziny pobierają lekarze weterynaryjni od sztuki 600,— mk., a opłata wynikająca z art. 2 ust. 1 wynosi 200, mk. za kilometr drogi kołowej.

Zmiany powyższe wchodzą w życie natychmiast po ogłoszeniu.

Wojewoda.

* * *

Powyższe podaję do publicznej wiadomości.

Września, dnia 8 lipca 1922 r.

L. dz. 6261/22 II. **Starosta.** Charkiewicz.

Z miasta i dalszych stron

Września, dnia 14-go lipca 1922 r.

*** Niedziela, dnia 16-go — to dzień poświęcony uczczeniu przyłączenia Śląska do Polski. Obywatelstwo całego powiatu ma możność wzięcia udziału w uroczystościach we Wrześni, Miłosławiu i Strzałkowie urządzanych. Obywatelstwo trzech tych miejscowości winno udekorować domy sztandarami.**

* **Komitet** urządzający w parku hrabiowskim uroczystość popołudniową górnośląską w niedzielę 16. bm. wzywa pp. publiczność aby umiała uszanować dany do dyspozycji park, nie tratowała trawników i klombów, nie obdzierała krzewów i nie wychodziła po za utworzony szpaler oznaczony plakatami.

* **Mord.** W środę, dnia 12. bm., o godz. 1/2 10 z rana zjawił się w redakcji Kurjera Poznańskiego niejakiś Trzebiatowski dentysta z Torunia, który przegrał niedawno proces wytoczony mu przez Kurjera, z powodu oszczerczych napaści na pismo, i zażądał widzenia się z Dr. Marchlewskim. Wracając z drukarni, Dr. Marchlewski poprosił czekającego nań Trzebiatowskiego do swego pokoju. Po paru minutach ożywionej rozmowy padły dwa strzały. Wpadający do pokoju zastał personal redakcyjny Dr. Marchlewskiego już dogorywającego. Natychmiastowa pomoc lekarska okazała się bezsilną. Dr. Marchlewski zmarł ugodzony dwoma strzałami w serce. Uciekającego mordercę dogonili na Placu Wolności urzędnicy administracji i oddali w ręce policji. Tło morderstwa wyjaśni niewątpliwie śledztwo. Zatarg pomiędzy mordercą a Kurjerem odgrywał się na tle stanowiska przeciwnego które obaj przeciwnicy zajmowali. Kurjer stoi na stanowisku przyjaznem Francji, której morderca jest zaciągłym przeciwnikiem a natomiast wielkim zwolennikiem Niemiec których interesom notaryczne służył.

* **Druk na odległość.** W „Grafice Polskiej" № 6 czytamy: Z Budapesztu donoszą do londyńskiego „Timesa", że inżynier węgierski Szaks wynalazł przyrząd do drukowania na odległość. Przyrząd ten, który może być zastosowany do każdego aparatu telegraficznego, przesyłającego depesze, drukuje całe zdania, ustawiając je w wiersze i szpalty, z pomocą prądu elektrycznego. Wynalazca twierdzi, że w ten sposób będzie można drukować jednocześnie kilka wydań jednego dziennika w różnych, odległych nawet miastach.

Wiadomości różne

Konferencja w Belwederze

Warszawa, 14. 7. Wczoraj o godz. 6 odbyła się w Belwederze konferencja przedstawicieli prawicy i lewicy z udziałem p. Marszałka. P. Naczelnik Państwa zagaił konferencję, oświadczając, że po porozumieniu się ze Skulskim zdecydował podjąć się załatwienia przesilenia, jeżeli ani jedna, ani druga strona nie zajmie ultimatywnego stanowiska. W walce, wywodził p. Naczelnik Państwa, która się toczy, nie powinno być ani zwycięzców, ani zwyciężonych. To też rząd nie powinien być rządem żadnej partji, ani bloku, lecz rządem konieczności państwowych, dalekim od wszelkiej stroniczości. Gdyby jedna ze stron, mając chwilową, arytmetyczną przewagę, skorzystała z swego stanowiska, nie pozostałbym z nią razem. Oczywiście domagam się, aby rząd był wobec mnie lojalny. Rozumiem to w ten sposób, że powinienem być należycie poinformowany, abym mógł należycie Państwo reprezentować.

Po przeprowadzonej dyskusji stwierdził p. Naczelnik Państwa, że dalsze pertraktacje nie doprowadziły do skutku. Na czem konferencję zamknięto.

Marszałek Sejmu otrzymał list od p. Naczelnika Państwa, w którym tenże zrzeka się prawa inicjatywy, ponieważ nie mógł dojść do porozumienia między prawicą a lewicą, wobec czego prawo inicjatywy przechodzi na Komisję Główną, która zbierze się w ciągu przed południa i wyznaczy kandydata na premjera.

Wybuch prochowni w Rzeszowie

Lwów, 12. 7. (A.W.) Dzienniki donoszą o wybuchu prochowni w Rzeszowie w dniu 11 bm. o godzinie 8 wieczorem. Prochownia ta położona jest o 1 km. od miasta w Pobitnej.

W prochowni znajdowały się składy pocisków do dział ciężkiego kalibru, które zaczęły eksplodować, wyrzucając odłamki na daleką przestrzeń. Okoliczność ta uniemożliwiła jakąkolwiek akcję ratunkową ze strony wojska i straży ogniowej. Na miasto padają pociski ciężkich dział wywołując wielki popłoch.

Na razie nie można ustalić ani rozmiarów ani przyczyny katastrofy. Również nie wiadomo, ile ofiar wybuch pociągnął za sobą. W samem mieście większych szkód niema, natomiast wioska Pobitno położona najbliżej miasta, została zupełnie zniszczona przez wybuch pocisków oraz przez pożar, który wznieciły padające granaty.

Władze wojskowe zarządziły dochodzenia, które nie wydały dotąd rezultatów. Prawdopodobnie wybuch nastąpił skutkiem nieostrożności, jednakże nie jest wykluczona możliwość zamachu.

Wyjazd Hallerczyków

Warszawa, 13. 7. (PAT.) Urząd emigracyjny uwiadamia niniejszem wszystkich b. żołnierzy armji gen. Hallera, iż wyjazd do Ameryki nastąpi w pierwszych dniach sierpnia. Wszyscy zamierzający wyjechać winni do 20 bm. zgłosić się do dowództwa obozu w Grupach pod Grudziądzem. Zgłaszający się po tym terminie nie będą mogli wyjechać.

Bandy litewskie

Wilno, 12. 7. (A. W.) Przed kilku dniami partyzanci litewscy napadli na budkę stróża kolejowego niedaleko stacji Rudziszki w pasie neutralnym. Stróż został zabity.

Spadek walut zagranicznych

Warszawa, 13. 7. Sensacją dnia jest spadek walut zagranicznych o bardzo znaczną ilość punktów. Funty spadły o 5000, dolary o 6000, franki o 50 itp.

Podwyżka taryf kolejowych w Niemczech

Berlin, 12. 7. (Pat. Wolff). Z uwagi na ustawiczny wzrost wydatków personalnych i inwestycyjnych na kolejach państwowych oraz wskutek ustawicznego spadku marki niemieckiej projektowaną jest 50-procentowa podwyżka taryf kolejowych z dniem 1 sierpnia.

Wybuch min

Eilwese, 12. 7. (Pat. Rad.) W Cuxhaven w składzie min wydarzyła się wczoraj po południu gwałtowna eksplozja. Zniszczeniu uległa znaczna ilość zabudowań magazynowych, tor kolejowy został uszkodzony. Liczba zabitych i rannych wynosi 30. Straty materjalne są poważne. W czasie katastrofy pracowało w magazynach 200 robotników.

Pogłoski o chorobie Papieża

Warszawa, 13. 7. Dzisiaj rozeszły się tu pogłoski o chorobie Papieża.

Z życia Towarzystw

— **Trening Tow. Sport. „Ekawera"** odbędzie się w piątek, 14 bm. o godz. 7.30 wieczorem.

— **Ćwiczenia klubu piłki nożnej „Kosmos"** odbędą się w sobotę, dnia 15 bm. o godz. 6 pop. Członków prosi o liczne stawienie się

Starszy Klubu.

Składki i pokwitowania

Na rzecz Bursy gimnazjalnej przekazało Kuratorjum okręgu szkolnego w Poznaniu jako jednorazowy zasiłek mk. 100000,— zaco serdeczne składa podziękowanie Zarząd.

Na wdowy i sieroty inwalidzkie złożył Komisarjat obwodowy Września 300,— mk.

Na naszą aukcję amerykańską urządzoną na zabawie latowej dnia 2 lipca br. w ogrodzie p. Knechtla we Wrześni ofiarowali następujący Panowie niżej podane rzeczy: pp. M. Zenkteler z Pałczyna 1 skopa, Skrbenski z Chwalibogowa 1 prosię, Koeler z Sokołowa 1 średniaka, Szyfter z Gutowa Wielkiego 1 prosię, Ozdowski z Gutowa Małego 1 prosię, Hrabina Ponińska 1 gęś, Kubacki z Zernik 1 kaczkę i 1 kurę, pani Radczyni Zychlińska z Gorazdowa 5000,— mk. gotówki. Za przemówienie X. Jernajczykowi serdecznie dziękujemy. Zaś złożone dary od Szan. Obywatelstwa miasta Wrześni na loterję fantową były także wspaniałe i podziwiające, co z powodu wiele zebranych rzeczy osobno nie podajemy.

Wszystkim szlachetnym ofiarodawcom, którzy przyczynili się do ulżenia największego niedostatku wśród ofiar wojny, składamy serdeczne staropolskie „Bóg zapłać".

Komitet zabawowy przy Związku Inwalidów Wojennnych Rz. P. Koła we Wrześni.

Orcholski, przewodniczący.

Minister Pracy i Opieki Społecznej reskryptem z dnia 27 czerwca 1922 r. nr. 1414/VII zarządził na podstawie art. 21 ustęp I ustawy z dnia 19 maja 1920 r. utworzenia w obrębie działania Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń w Poznaniu dalszych grup zarobkowych do wysokości 2000 mk. dziennego zarobku, polecając Okręgowemu Urzędowi Ubezpieczeń wydania stosownego zarządzenia.

Wobec tego Okręgowy Urząd Ubezpieczeń zarządza co następuje:

Ubezpieczonych, stosownie do ich zarobku, dzieli się na 45 następujących grup zarobkowych:

1—30 bez zmiany.

31.	ponad	600— 700	pon.	3600— 4200	pon.	15000—17500	650
32.	ponad	700— 800	pon.	4200— 4800	pon.	17500—20000	750
33.	ponad	800— 900	pon.	4800— 5400	pon.	20000—22500	850
34.	ponad	900—1000	pon.	5400— 6000	pon.	22500—25000	950
35.	ponad	1000—1100	pon.	6000— 6600	pon.	25000—27500	1050
36.	ponad	1100—1200	pon.	6600— 7200	pon.	27500—30000	1150
37.	ponad	1200—1300	pon.	7200— 7800	pon.	30000—32500	1250
38.	ponad	1300—1400	pon.	7800— 8400	pon.	32500—35000	1350
39.	ponad	1400—1500	pon.	8400— 9000	pon.	35000—37500	1450
40.	ponad	1500—1600	pon.	9000— 9600	pon.	37500—40000	1550
41.	ponad	1600—1700	pon.	9600—10200	pon.	40000—42500	1650
42.	ponad	1700—1800	pon.	10200—10800	pon.	42500—45000	1750
43.	ponad	1800—1900	pon.	10800—11400	pon.	45000—47500	1850
44.	ponad	1900—2000	pon.	11400—12000	pon.	47500—50000	1950
45.	ponad	2000	pon.	12000	pon.	50000	2050

W myśl przepisów ust. z dnia 19. 5. 20 r. o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby muszą być zmiany zarobków osób, podlegających przymusowemu ubezpieczeniu na wypadek choroby przez odnośnych pracodawców Powiatowej Kasie Chorych we Wrześni podane.

Zatem wzywamy pracodawców do dokładnego podania zarobków swoich pracowników najpóźniej do 25-go lipca br. w przeciwnym razie nastąpi postępowanie karne, oprócz tego nastąpi obliczenie składek wedle najwyższej grupy zarobkowej.

Podział nowych grup zarobkowych i tabelę składek nadeślemy wszystkim pracodawcom niezwłocznie po wyjściu z druku takowych.

Zarząd Powiat. Kasy Chorych we Wrześni.

Müller, przewodniczący. Murlewski, dyrektor.

Za okazane współczucie, złożone wieńce oraz tak liczny udział w pogrzebie ukochanego mego męża, naszego ojca, teścia i dziadka ś. p.

Józefa Pietrzaka

składamy Przew. Duchowieństwu oraz wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym serdeczne

Bóg zapłać!

Żona z dziećmi, zięciem i wnukami.

Gutowo Małe, Poznań, Skalmierzyce, Puszczykowo.

Powiat. Kasa Chorych we Wrześni

poszukuje od zaraz **dwóch** dzielnych i trzeźwych

kontrolerów

którzy zarazem mają objąć kierownictwo filji kasy w Strzałkowie i Miłosławiu. Zgłosz. piśm. z doł. życiorysu i odpisu świadectw przyjmuje do 25 b. m.

Murlewski, dyrektor.

Bank Młynarzy

Zachodn. Ziem Polskich

Tow. Akc.

Biura w własnym domu

Poznań, Św. Marcin 39

płaci za depozyta:

za wypow. dziennem	7%
„ „ miesięcznem	10%
„ „ kwartalnem	12%
„ „ półrocznem	14%
„ „ rocznem	16%

---

100 maciór

częściowo pokryte sprzedam przez publiczną licytację pojedyńczo i w większ. ilościach

w sobotę, 15-go lipca

przed południem.

Dom. Radomice

p. Czerniejewo — pow. Witkowski.

Największy interes krawiecki.

Srebrny · 1912 · **Salon Mód** medal · 1912 ·

A. Matuszewski, mistrz krawiecki

Poznańska 16 **Września** Poznańska 16

Pracownia eleganckiej garderoby męskiej oraz mundurów wojskowych :-: Materjały krajowe i prawdziwe angielskie na składzie.

Podczas wakacji sądowych

od 15 lipca do 15 września jest biuro moje otwarte przed południem od godziny 8-ej do 12-ej po południu od godziny 4-ej do 6-tej

W środy i soboty po poł. jest biuro zamknięte

Zastępca procesowy Lisiecki, Września

:-:- ulica Poznańska 14 :-:-

Wielki wybór!!!

Poleca po najtańszych cenach

gotowe

meble, trumny

Cz. Kozłowicz, Września

ulica Poznańska № 24.

Pierwszy magazyn od dworca przed kościołem kat. po prawej stronie.

Obywatelstwo m. Miłosławia

urządza

w niedzielę, dnia 16-go lipca rb.

uroczysty obchód

zwycięstwa pod Grunwaldem poł. z przyjęciem Górn. Śląska do Macierzy Polskiej.

PROGRAM:

O godzinie 10-tej solenne nabożeństwo w kościele parafialnym. Pochód do pomnika poległych z 1848 r. Złożenie wieńca z stosownem przemówieniem. Dalej urządzają Tow. Przemysł. i śpiew. w Miłosławiu o g. 4-ej

wspólną zabawę latową

w parku miłosławskim. Program wielce urozmaicony.

Wzywamy do wzięcia jak największego udziału w obchodzie i prosimy o udekorowanie domów.

LIKIERY

deserowe, owocowe, żołądkowe

WÓDKI

czyste wytrawne

WYPALANKI

WINNE

ARAKI, RUMY

mięszane

WINA OWOC.

słodkie i wytrawne

CYGARO

hurtownie — detalicznie

poleca

po bardzo przystępn. cenach

W. H. Chrzan

wytwórnia wódek i likierów

Tel. 452 **Września** Tel. 452

Od 1-go sierpnia r. b.

--- poszukuje się dzielnej ---

Książkowej

biegłej w książkowości i korespondencji polskiej i niemieckiej. Oferty uprasza się pod № 4000 do Administracji „Orędownika".

Grosse Auswahl!!

Empfehle zu billigen Preisen

Möbel

Fertige. Särge

Cz. Kozłowicz :-: Września

Poznańska 24. **Poznańska 24.**

Erstes Möbelmagazin vom Bahnhof aus rechts vor der katholischen Kirche.

Ubezpieczajcie się

od ognia i kradzieży!

w Tow. Ubezpieczeń „OMNIUM"

Sp. Akc. :-:-:-: Zał.: Bank Przemysłowców w Poznaniu.

Ajentura na Wrześnię: Bolesł. Wawrzyniak

Dom Handlowo-Komisowy Września, Poznańska 31.

Ajentura na Miłosław: Mieczysł. Rajewski

obrońca procesowy w Miłosławiu, Rynek № 18.

Uboczny dochód dla każdego pracowitego obywatela!

100 000 Mk.

i więcej miesięcznie

stałego uczciwego zarobku może mieć każdy nauczyciel wiejski, pisarz gminny, organista, wogóle każdy pracowity człowiek na wsi przy pozasłużbowej pracy może

ZAROBIĆ.

Listy i zapytania pod adresem:

„SANATOR" 94

Bydgoszcz.

AKCJE

I-SZEJ EMISJI „TARTAKU WE WRZEŚNI" SĄ GOTOWE I MOŻNA TAKOWE ODEBRAĆ ZA PRZEDŁOŻENIEM KWITÓW SUBSKRYPCYJNYCH W NIŻEJ PODPISANYCH BANKACH:

BANK POŻYCZKOWY WE WRZEŚNI SP. ZAP. Z O. ODP.

BANK KUP.-PRZEMYSŁOWY WE WRZEŚNI SP. Z. Z O. ODP.

„TARTAK WE WRZEŚNI"

TOWARZYSTWO AKCYJNE

Rynek pracy pow. wrzesińskiego.

Wolne miejsca:

14 stolarzy, 1 werkmistrz-stolarz, 1 kowal, 1 elektro-technik, 1 parobek, 2 sługi, 1 kucharka.

Poszukujący pracy:

1 urzędnik gospodarczy, 1 leśnik, 1 szwajcar, 1 piekarz, 1 pomocnik krawiecki, 5 inwalidów wojennych, 174 robotników niewykwalifikowanych.

Września, dnia 14 lipca 1922 r.

Kierownik Urzędu Pośredn. Pracy.

W z. (—) nieczytelny.

Baczność!!

Powołując się na rozporządzenie ministerjalne i wojewódzkie byłej Dzielnicy Pruskiej §§ 248, 519, 547, oznajmiam niniejszem, że

wszelka padlina

musi być zgłoszona do mojej

przetworni padliny

Za niezgłoszenie i zakopywanie ścigał będę każdego przez Prokuratorję. Kto mi doniesie, że ktoś padlinę zakopał lub sam ociągnął ze skóry otrzyma do 2000,— marek nagrody! Nazwisko pozostanie w tajemnicy. Tel. 460.

Wrzesińska Przetwornia Padliny.

Zgubiono

w sobotę, dnia 1 lipca br.

legitymację wojskową

Jan Przydryga :-: Orzechowo.

Na sprzedaż:

Żniwiarka

marki Walterwolt z wózkiem w dobrym stanie.

J. Matuszewski :: Strzałkowo

fabryka maszyn rolniczych.